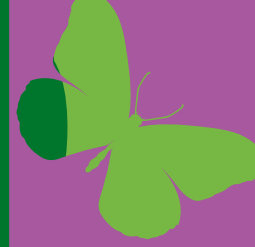

DUURZAAM NIEUW

Beleidsplan 2022 – 2027

Inhoud

Voorwoord

1. Historie

Medewerkers

Raad van toezicht

Comité van aanbeveling

2. Onze missie

3. Nieuwbouw

Natuurmuseum

Kinderopvang

Horeca

Verhuur

4. De verschillende onderdelen

Stadsboerderij Darwinpark

Lescentrum

Heemtuin

Schooltuinen

Natuurmuseum E. Heimans

Natuurspeelplaats

5. Partners

Vonk Onderwijs

Staatsbosbeheer

6. Nieuwe initiatieven

Centrum Duurzaamheid/Klimaatadaptatie

Gezonde Levensstijl

7. Organisatie

Vrienden van

Partners/bedrijfsleven

8. Nawoord

Voorwoord

Toen ik in september 2019 begon als directeur van het Zaans Natuur & Milieu Centrum (ZNMC), ging ik meteen aan de slag met het schrijven van een nieuw beleidsplan. Er stonden veel vernieuwingen op stapel: een natuurspeelplaats en een nieuw gebouw voor het ZNMC. Wat waren precies onze plannen en ambities?

Nog voor de inkt droog was, was het plan al gedateerd. Door corona was er een compleet andere wereld ontstaan. Veel van onze locaties waren maandenlang gedwongen gesloten, bezoekerscijfers en omzet kelderden dramatisch en de nieuwbouw bleek financieel onhaalbaar. Gelukkig waren er ook positieve signalen. De opening van de natuurspeelplaats werd een daverend succes en er komen dagelijks vele bezoekers. En samen met de gemeente is het nieuwbouwplan aangepast. We kiezen nu voor een circulaire oplossing; een voormalig schoolgebouw uit Assendelft wordt herbouwd. Dit wordt in 2024 en 2025 gerealiseerd en biedt veel nieuwe mogelijkheden. Dit beleidsplan, Duurzaam Nieuw, begint met een stukje historie en een toelichting op de onderdelen. Verder blikt het vooruit op onze veelbelovende toekomst!

Paul Laport

1. Historie

De eerste Zaanse schooltuinen waren er al in 1929. Destijds werden de "School- en Werktuinen" gestart aan de Ringweg (nabij de Westzanerdijk), daarna is het schooltuinencomplex verhuisd naar Straat Poelenburg. In 2005 is het huidige terrein, direct gelegen naast de stadsboerderij, in gebruik genomen.

De *Heemtuin* bestaat sinds 1955. In de tuin is inheemse flora te bewonderen en jaarlijks vinden er meerdere publieksactiviteiten plaats, zoals de Sprookjestuin waar duizenden bezoekers op af komen. In het jubileumboek *65 jaar Heemtuin Zaandam* komt de historie uitgebreid aan bod. De kinderboerderij ontstond in 1967 als een cadeau van de Zaanse grootgrutter Albert Heijn aan de Zaanse inwoners. Jarenlang was *kinderboerderij Darwinpark* de grootste van Nederland. En nog altijd komen er jaarlijks rond de honderdduizend bezoekers.

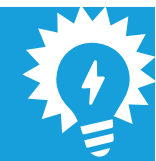
In 1993 zijn bovenstaande voorzieningen gebundeld en is het onderdeel *natuur- en milieueducatie* eveneens ondergebracht in de nieuwe stichting die de naam Stichting NME Zaanstreek kreeg. In datzelfde jaar werd het huidige *Natuurmuseum E. Heimans* geopend. De stichting kreeg het beheer over de vaste collectie en verzorgde enkele keren per jaar een wisselexpositie.

In 2016 heeft de organisatie de huidige naam aangenomen: Stichting Zaanse Natuur & Milieu Centrum (ZNMC). Tezelfdertijd zijn ook de eerste plannen ontwikkeld voor nieuwbouw.

Die nieuwbouw is hard nodig. Sinds 1993 is het ZNMC gevestigd in een voormalig schoolgebouwtje op de Thijssestraat. Het gebouw is inmiddels al vele jaren afgeschreven en allesbehalve energiezuinig. Het dak en de kozijnen zijn aan vervanging toe, het interieur en de collectie van het museum aan een grondige renovatie. Kortom, de huisvesting voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd en dat belemmert de bedrijfsvoering.

In 2017 heeft de gemeenteraad een langlopende lening in het vooruitzicht gesteld (1,9 miljoen) waarmee het ZNMC nieuwbouw kan realiseren.

Medewerkers

Het aantal medewerkers schommelt al jarenlang rond de tien personen (tussen de 6 en 7 fte). Het onderdeel Educatie wordt steeds belangrijker. Behalve in het lescentrum worden er ook steeds vaker lessen gegeven op de stadsboerderij ("Op bezoek bij Tante Clara") en in de heemtuin. Jaarlijks komen er tussen de 15 en 25 duizend scholieren naar onze locaties om lessen te volgen.

Raad van toezicht

Minimaal vier keer per jaar komt de Raad van Toezicht (RvT) bij elkaar, samen met de directeur-bestuurder. De leden van de RvT hebben hun sporen ruimschoots verdiend in de publieke sector. Zij controleren het beleid van de directeur-bestuurder en fungeren tevens als klankbord. De leden zijn: Eric Hoorn (voorzitter), Jan Heijink, Nic Grandiek, Dick van de Geer (secretaris) en Henk Rijksen. De leden van de RvT zetten zich belangeloos in voor de stichting.

Comité van aanbeveling

In 2019 is een Comité van Aanbeveling (CvA) aangesteld. Dit Comité zet zich in om het ZNMC te ondersteunen bij de realisatie van de nieuwbouwplannen en de ontwikkeling van het nieuwe natuurmuseum. Het Comité bestaat uit vijf aansprekende personen: Jan Hamming (burgemeester Zaanstad), Marjan Minnesma (directeur Urgenda), Arjan Postma ('tv-boswachter'), Peter Tange (oud-burgemeester Wormerland) en Joost Boon (Zaans ondernemer). Zij denken onbezoldigd mee over de ontwikkelingen en brengen het ZNMC in contact met relevante partners.

2. Onze missie

Als veelzijdige organisatie vervullen we uiteenlopende taken. Om te beginnen is het ZNMC verantwoordelijk voor het *onderhoud* van alle locaties waar wij gevestigd zijn.

Sinds 1993 behoort het verzorgen van *natuur- en milieueducatie* tot onze kerntaken. En dat lukt uitstekend, want vrijwel alle leerlingen van het basisonderwijs maken vroeg of laat kennis met onze voorzieningen. De laatste jaren besteden we daarbij steeds meer aandacht aan actuele thema's, zoals duurzaamheid en klimaatadaptatie. Een ander deel van onze missie is gericht op *natuurbeleving*. In de heemtuin, de schooltuinen, tijdens onze excursies en ook op het terrein van stadsboerderij kun je de Zaanse natuur echt beleven.

Als ZNMC bieden we onze bezoekers eveneens de kans op *recreatie*. Er zijn de afgelopen jaren diverse evenementen georganiseerd (Sprookjestuin, Halloween, schaapscheerdersfeest) waar vaak duizenden bezoekers op af komen. De komst van de natuurspeelplaats en het nieuwe natuurmuseum en bezoekerscentrum zullen eveneens een recreatieve functie vervullen.

Als ZNMC zijn we bovendien stevig *geworteld in de Zaanse samenleving*. We zijn een van de partners van het Pact Poelenburg en werken daarin samen met 26 partners om de wijk te versterken en mooier te maken. Begin 2024 is dit samenwerkingsverband uitgebreid tot Pact Zaandam Oost, en hebben we er nog eens twintig partners bij gekregen. Ook buiten het pact werken we actief samen met diverse partners om onze missie zo goed mogelijk te realiseren. Kortom, wij zien het als onze taak om de ons toegewezen locaties zo goed mogelijk te beheren en daarnaast Zaankanters te laten genieten en bewuster te maken over alle zaken die betrekking hebben op natuur en milieu.

3. Nieuwbouw

Al vele jaren wordt er gesproken over nieuwbouw voor het ZNMC. In 2017 is er door de gemeenteraad besloten dat we daar een langlopende lening voor kunnen afsluiten. Er is een ontwerp gemaakt door Bald Architecture dat in 2020 echter financieel niet bleek te passen binnen het door de gemeenteraad gestelde budget.

Op datzelfde moment is de gemeente met het idee gekomen om het tijdelijke gebouw van basisschool de Octant naar het Darwinpark te verplaatsen. Dit gebouw was nog tamelijk nieuw en zo gebouwd dat het gemakkelijk verplaatst kan worden. Het biedt het ZNMC veel meer kansen in de exploitatie. Omdat de materialen al beschikbaar zijn (ruim 80% van de materialen kan worden hergebruikt), lijkt het project bovendien goed te passen binnen de financiële kaders. Het nieuwe (circulaire) gebouw zal naar planning begin 2025 worden opgeleverd. Deze nieuwe vestiging zal ruimte bieden voor de kantoren van het ZNMC en diverse andere voorzieningen.

Natuurmuseum

Op de eerste verdieping wordt het nieuwe natuurmuseum gevestigd. Voor de inrichting van het nieuwe museum werken wij samen met het ervaren Haarlemse bureau Perspekt Studio's. In 2023 is een Masterplan opgesteld. De werktitel van het nieuwe museum is Zirkel. Er zal niet alleen aandacht zijn voor natuur en milieu, maar ook voor kringlopen, circulariteit. Vandaar de naam Zirkel, waarbij de Z het Zaanse accent aangeeft.

In het nieuwe museum zal een deel van onze huidige collectie te zien zijn, naast veel nieuwe objecten. Er wordt samengewerkt met HHNK die in de vaste expositie investeert om aandacht te besteden aan waterbeheer (in tijden van klimaatverandering). Verder zal er met Zaanse partners worden samengewerkt die ons kunnen ondersteunen om het Zaanse (landschaps)verhaal te vertellen en te laten zien. Het nieuwe museum wordt net als het oude een doe- en ontdekmuseum, en zal meer ruimte bieden aan interactieve en digitale voorzieningen.

Kinderopvang

Op de begane grond worden twee kinderopvang-groepen gevestigd. De kinderopvang krijgt een eigen ingang en er zal een duidelijke scheiding worden aangebracht met de andere functies in het gebouw.

Er is inmiddels een intentieovereenkomst gesloten met Babino Kinderopvang. De jaarlijkse huurprijs is in lijn met de gebruikelijke tarieven. Vanwege de mogelijkheid van 'groene kinderopvang', zal er veel animo zijn onder jonge ouders om er gebruik van te maken.

Horeca

De horecasector is hard getroffen door de coronacrisis. Dat bleek duidelijk tijdens onze zoektocht naar een geschikte exploitant. Ondernemers hebben tijdens de pandemie omzetverliezen geleden en kampen momenteel met personeelstekorten. Niettemin zijn er nog steeds geïnteresseerde partijen om de horecavoorziening in ons nieuwe gebouw te huren. De gesprekken daarover zijn op dit moment nog gaande. Het is wenselijk dat de horeca aansluit op de uitstraling en visie van onze organisatie. Samenwerking met partijen als Odion en/of onderwijsinstellingen in onze buurt is een pre, maar geen voorwaarde.

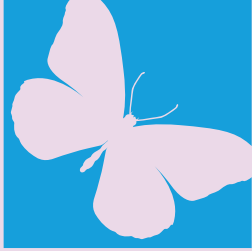
We denken dat een horeca-exploitant bij ons een gouden kans heeft, met een groot zonneterras dat direct aansluit op de natuurspeelplaats. Verder zullen museumbezoekers gebruikmaken van de horecagelegenheid en zal ons gebouw regelmatig gebruikt worden voor thema-avonden. De gemeente heeft besloten direct naast het horecaterras een pierenbadje te realiseren. Deze nieuwste ontwikkeling zal de horecaplek nog aantrekkelijker maken voor bezoekers. In de zomer van 2024 hopen we de naam van de horeca-exploitant openbaar te kunnen maken.

Verhuur

Ons leslokaal wordt nu gemiddeld twee dagdelen per week verhuurd. Vanwege afspraken uit het verleden wordt daarvoor vaak een erg lage huurprijs betaald.

Wij willen voor 'bevriende' organisaties nog steeds bereikbaar (lees: betaalbaar) zijn. Daarnaast willen we marktconform gaan verhuren. Daarvoor hebben we onder andere een intentieovereenkomst gesloten met Vonk (voorheen het Clusius College) dat studenten bij ons praktijkervaring laat opdoen. We denken dat ons nieuwe gebouw een perfecte plek is om themabijeenkomsten over natuur, duurzaamheid en klimaatbeheersing te organiseren. Wij faciliteren dergelijke bijeenkomsten graag. Ook partners van de Green Business Club verwelkomen wij graag in ons duurzame circulair gebouwde centrum.

4. De verschillende onderdelen

Het ZNMC is een veelzijdige organisatie die bestaat uit zeer verschillende onderdelen. Hieronder zoomen we in op de losse onderdelen. Hoe staan zij er op dit moment voor? Wat zijn de ambities en toekomstverwachtingen? Welke extra mogelijkheden zijn er? De huidige bezoekerscijfers ('nu') zijn de cijfers zoals die golden vóór corona.

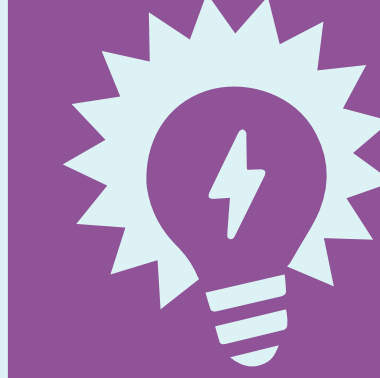
Stadsboerderij Darwinpark

Al jarenlang ontvangen wij jaarlijks rond de 80 duizend mensen op de Stadsboerderij. Dat aantal is, mede door de komst van de natuurspeelplaats, sinds 2022 fors gegroeid. In 2023 kwamen er meer dan 110.000 bezoekers en wij denken dat het aantal de komende jaren verder zal groeien. Wij streven ernaar de stadsboerderij voortdurend aantrekkelijker te maken voor het publiek en aan te passen aan de tijd. Dat doen we onder andere door de huidige opstallen op te knappen. "Onder de hooizolder" is een ruimte geworden die verhuurd kan worden voor verjaarsfeestjes of vergaderingen. Verder wordt er continu gewerkt aan een meer gevarieerd dierenbestand, sfeervolle zitplekjes verspreid over het terrein, meer informatie over het dierenbestand en zullen er vaker activiteiten worden georganiseerd, zoals "Op bezoek bij de boer", de "Zaanse Kinderboekenmarkt", "Pony rijden", "Het Dierenpad".

We denken dat door deze vernieuwingen en de komst van onze nieuwbouw het aantal bezoekers de komende jaren verder zal groeien tot circa 130 duizend in 2027. De stadsboerderij zal steeds meer een bovenregionale functie krijgen. Het aantal medewerkers hoeft niet sterk te stijgen - het aantal vrijwilligers wel.

	NU	2023	2025	2027
Bezoekers	80.000	110.000	120.000	130.000
Medewerkers	3,5 fte	3,5 fte	4 fte	4 fte

Lescentrum

Jaarlijks maken tussen de 15 en 25 duizend scholieren gebruik van onze voorzieningen. Een groot deel komt op bezoek (in lescentrum, op stadsboerderij of in heemtuin) om een les te volgen, een ander deel gaat op school aan de slag met onze lesmaterialen.

Door de komst van onze nieuwbouw (inclusief nieuw natuurmuseum) zal het aantal lessen toenemen. Bovendien zal een nieuwe doelgroep bereikt worden, want dankzij de samenwerking met HHNK zullen we ook lessen aan gaan bieden die bestemd zijn voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

We verwachten daarnaast de komende jaren meer scholen van buiten de Zaanstreek te mogen verwelkomen in ons nieuwe gebouw. Een bezoekje aan ons lescentrum/museum is immers uitstekend te combineren met een paar uur 'ravotten' op de natuurspeelplaats en een bezoek aan de stadsboerderij.

We denken onze extra ruimte (leslokalen) goed te kunnen verhuren en tegen een iets meer marktconforme verhuurprijs dan nu het geval is.

	NU	2023	2025	2027
Lessen	500	550	600	650
Leerlingen	15.000	16.500	18.000	19.500
Medewerkers	1 fte	1,2 fte	2 fte	2,5 fte

Heemtuin

Nabij het ziekenhuis van Zaandam ligt de Heemtuin. Een groene parel in het centrum van onze stad. De tuin kan rekenen op een grote groep vrijwilligers en een bezoekersaantal van ongeveer 20 duizend per jaar. Het aantal bezoekers zal de komende jaren toenemen omdat er naast de Heemtuin een nieuwbouwwijk is gerealiseerd die via een nieuwe brug bereikbaar is. Er is onderzocht of kleinschalige horeca mogelijk is op de heemtuin, bijvoorbeeld in samenwerking met Odion. Maar er is in 2023 geconcludeerd dat er geen echte mogelijkheid is voor een commerciële horecaplek.

	NU	2023	2025	2027
Bezoekers	20.000	22.000	25.000	25.000
Medewerkers	0,4 fte	0,4 fte	0,4 fte	0,4 fte

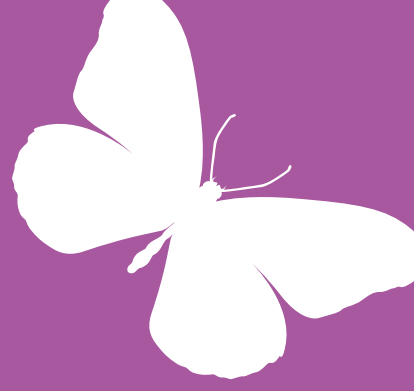
Schooltuinen

In 2019 hadden meer dan vijfhonderd kinderen een schooltuintje bij het ZNMC. Dat aantal kan nauwelijks verder groeien op de huidige locatie, daarvoor ontbreekt het simpelweg aan ruimte.

We zouden graag schooltuinwerk op andere locaties aanbieden. Op dit moment begeleiden we leerlingen in Oostzaan. In de toekomst zouden we dergelijke ondersteuning graag uitbreiden naar andere locaties, bijvoorbeeld naar het noorden van Zaanstad. Of dat lukt hangt af van de interesse van schoolbesturen en is vooral een financiële (lees: politieke) keuze. Wij zouden het idee van schooltuinen in 'de Noord' in ieder geval van harte ondersteunen en er graag uitvoering aan geven. In het coalitieakkoord van het huidige college staan schooltuinen in 'de Noord' ook als wens. In onderstaande tabel gaan we ervanuit dat er vanaf 2027 schooltuinen in Zaanstad-Noord gerealiseerd zijn.

	NU	2023	2025	2027
Leerlingen	500	500	600	650
Medewerkers	1,2 fte	1,2 fte	1,2 fte	1,5 fte

Natuurmuseum E. Heimans

Sinds 1993 bestaat Natuurmuseum E. Heimans. Mede door de ietwat gedateerde collectie en de coronacrisis is het aantal bezoekers de afgelopen jaren gedaald.

In het nieuwe (circulaire) gebouw zal een ruimer vernieuwd natuurmuseum worden gevestigd. Bij de inrichting worden we begeleid door Perspekt Studio's. Vanwege de nieuwe opstelling en ruimere openingstijden zal het aantal bezoekers naar verwachting fors toenemen de komende jaren. In het nieuwe museum zal natuurlijk weer aandacht zijn voor het Zaanse landschap en de natuur in de stad. Verder zal er ruimte zijn voor thema's als duurzaamheid, klimaatadaptatie, waterbeheer, nieuwe vormen van energie. Werktitel voor het nieuwe museum is Zirkel – omdat we in ons circulaire gebouw ook aandacht willen besteden aan de circulariteit (de kringlopen) van de natuur. Het nieuwe museum blijft daarnaast ruimte bieden aan wisselexposities (die gebruikt worden voor ons educatieve programma). Ook zal er ruimte zijn voor thema-exposities en invullingen vanuit de wijk.

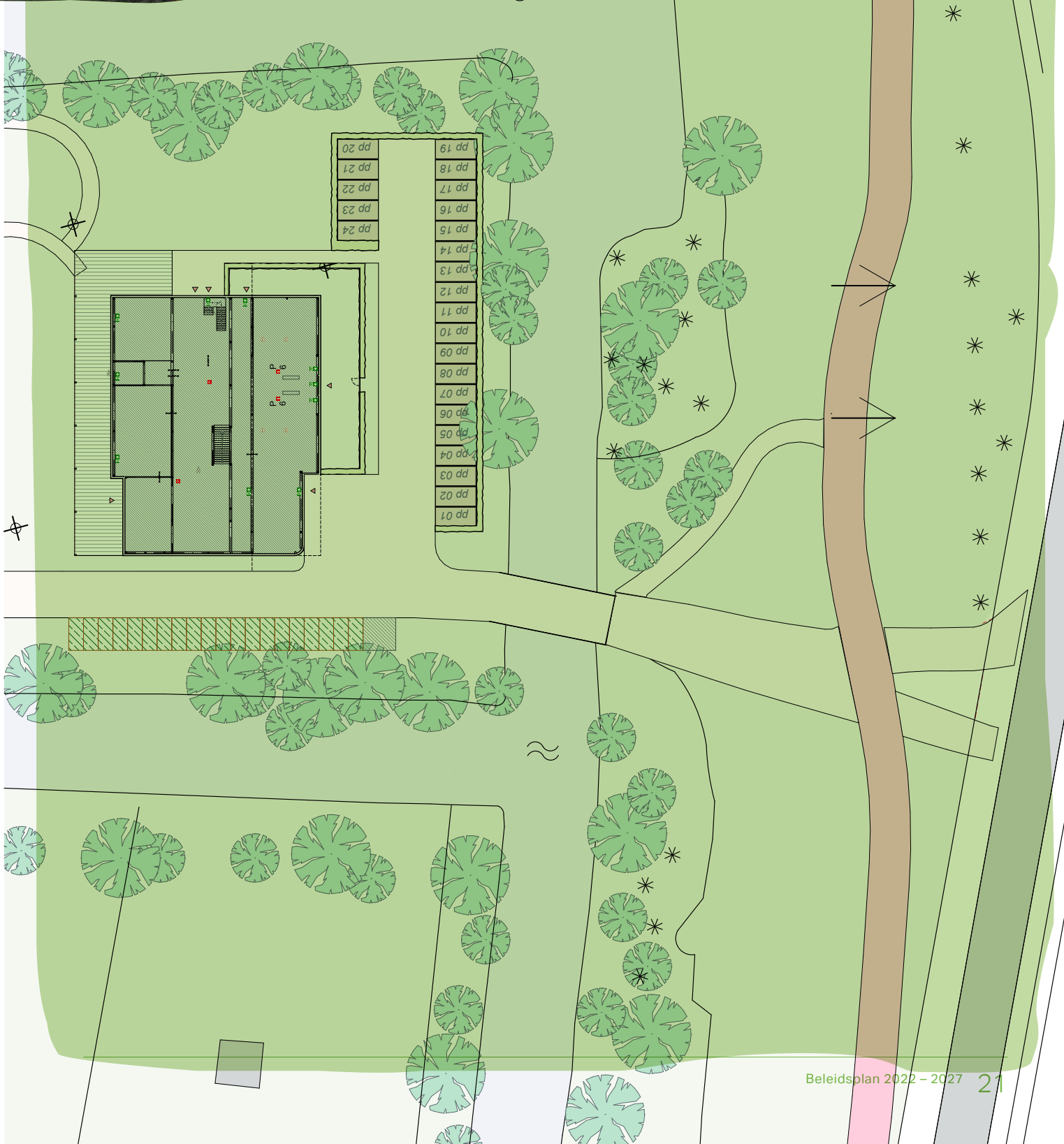
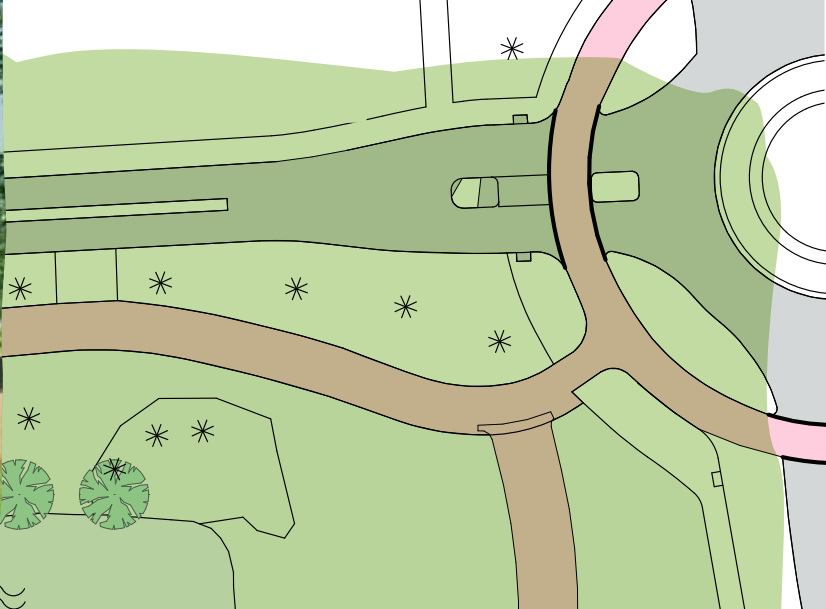
Het museum zal een ruimere openstelling aanhouden (bij voorkeur zes dagen per week open) en doorgroeien naar twintig- tot misschien wel vijfentwintigduizend bezoekers op jaarbasis.

Ter vergelijking, Het Huis van Hilde in Castricum ontvangt jaarlijks rond de 30.000 bezoekers (in 2023 zelfs 37.000 bezoekers). Vanwege de horecagelegenheid die ook in het gebouw wordt gevestigd en de aanwezigheid van de stadsboerderij en de natuurspeelplaats, is de verwachte stijging realistisch.

Beneden in de hal van het nieuwe gebouw wordt een winkeltje gevestigd dat naast lokale producten (honing, vogelhuisjes) ook museale producten (T-shirts, miniaturen, fossielen en stenen) verkoopt. Daarnaast is er ruimte voor producten van Zaanse partners, zoals wandelen en natuurgidsen, kweekpakketten, diverse levensmiddelen, enzovoort.

Behalve gehuurde wisselexposities, zullen we eigen tentoonstellingen organiseren, zoals we ook al hebben gedaan met onze expositie Kleed-je-goed. Soms in samenwerking met verenigingen zoals Amathysta, Vogelwacht, Staatsbosbeheer of HHNK.

	NU	2023	2025	2027
Bezoekers	2.500	9.000	15.000	20.000
Medewerkers	-	0,5 fte	0,8 fte	1 fte
Vrijwilligers	10	20	25	25

Natuurspeelplaats

In juni 2021 is de natuurspeelplaats geopend. Meteen de eerste dag kwamen er meer dan 1500 bezoekers. Daarna is het aantal bezoekers steeds hoog gebleven. Het is duidelijk dat de natuurspeelplaats aan een grote behoefte voldoet.

Als het nieuwe gebouw er staat, zal de natuurspeelplaats commerciëler ingezet gaan worden. Bijvoorbeeld door feestjes te organiseren (schatgraafteestjes, prinsessenfeestjes, enzovoort). Ook kan de natuurspeelplaats worden afgehuurd voor geheel verzorgde schoolreisjes (maandags is de speelplaats voor ander publiek gesloten). Daarnaast zullen we extra producten verkopen; deeg om in de vuurkorf zelf broodjes te bakken, pijl-en-boog-pakketten, museale gadgets, enzovoort.

	NU	2023	2025	2027
Bezoekers	n.n.b.	100.000	120.000	125.000
Schoolreisjes	0x	3x	5x	7x
Feestjes	0x	0x	20x	25x

5. Partners

Als ZNMC staan we midden in de samenleving en werken we nauw samen met verschillende partners. Dat is essentieel om onze doelen te bereiken.

Odion

Al enkele jaren is er een dagbestedingsgroep van Odion gevestigd op het terrein van Stadsboerderij Darwinpark. De cliënten van Odion ondersteunen onze medewerkers bij werkzaamheden in het groen en in de dierenverzorging. Sinds 2023 bieden ze ook ondersteuning bij onze educatieve activiteiten. Deze samenwerking verloopt soepel en in een plezierige sfeer. Cliënten zullen in de toekomst ook taken verrichten in onze nieuwbouw, bijvoorbeeld als conciërge/gastheer.

Gemeente Zaanstad

Met (ambtenaren van) de gemeente Zaanstad wordt op velerlei manieren samengewerkt. We werken samen om de schoolpleinen in Zaanstad te vergroenen en ondersteunen de Zwerfafvalbrigade. We hebben contact met de Sociale Wijkteams in onze wijk en diverse andere partners via het Pact Poelenburg/Peldersveld. In ons museum schenken we aandacht aan klimaatadaptatie en duurzaamheid. En we denken (gevraagd en ongevraagd) mee over zaken als maabeleid en vergroening van de stad. In ons nieuwe museum willen we ook een participatieruimte realiseren, waar we buurtbewoners een essentiële rol in willen geven.

HHNK

Een andere belangrijke partner is Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). We verzorgden tot en met 2023 excursies naar de Waterzuivering (RWZI) in Achtersluispolder (helaas zijn we daar inmiddels, wegens aangescherpte veiligheidseisen, mee gestopt) en worden financieel ondersteund bij wisselexpositie die aansluiten bij de visie van HHNK. HHNK investeert in het nieuwe museum waar expositieonderdelen over waterbeheer worden opgesteld. Hieraan gekoppelde lessen zijn bestemd voor bovenbouwgroepen van het basisonderwijs en onderbouwgroepen van het voortgezet onderwijs. Er wordt daarnaast een 'waterroute' over het buitenterrein gerealiseerd.

Vonk Onderwijs

Sinds enkele jaren doen studenten van Vonk Onderwijs (het voormalige Clusius College) praktijkervaring op bij de Stadsboerderij. In mei 2022 is een intentieovereenkomst getekend om deze samenwerking voort te zetten en te intensiveren wanneer de nieuwbouw van het ZNMC is gerealiseerd.

Zaanse onderwijs

Vrijwel alle Zaanse basisscholen komen jaarlijks (meerdere keren) op bezoek of hebben op een andere manier contact met ons. Leerlingen uit het praktijkonderwijs doen werkervaring bij ons op, evenals studenten van het ROC. Zowel de heemtuin als de stadsboerderij is een erkend leerbedrijf.

Staatsbosbeheer

Voor Staatsbosbeheer verzorgen we excursies door het veenweidegebied. Tijdens de coronapandemie lagen deze excursies stil, maar inmiddels zijn ze gelukkig weer hervat. Er is altijd veel belangstelling voor deze buiten-excursies.

Amathysta

Deze geologievereniging organiseert regelmatig drukbezochte activiteiten in ons centrum. Vooral wanneer het over mammoeten, dinosauriërs en fossielen gaat is het aantal (jonge) bezoekers hoog. In ons nieuwe museum zal deze samenwerking worden voortgezet.

Kinderboerderij Veldmuis

Met collega-kinderboerderijen in de Zaanstreek is de afgelopen jaren regelmatig contact geweest. Kinderboerderij Rooswijk is met raad en daad gesteund in 2023, toen die bijna kopje-onder dreigde te gaan. Verder is er regelmatig contact met wijkboerderij De Veldmuis (Westerwating). De Veldmuis is een vereniging en beschikt over een grote groep enthousiaste vrijwilligers. Het is voor de Veldmuis echter moeilijk om de continuïteit te waarborgen. De gemeente heeft het plan Molenweide ontwikkeld en is daarover in gesprek met het bestuur van de Veldmuis. Het ZNMC is bereid er in de toekomst een rol in te spelen, bijvoorbeeld door een professionele kracht te leveren en bepaalde administratieve, financiële en bestuurlijke zaken bij ons onder te brengen. De lijnen tussen beide organisaties zijn in ieder geval open.

6. Nieuwe initiatieven

In ons nieuwe centrum zullen nieuwe initiatieven worden ontwikkeld. Wij staan er voor open om dat in opdracht van de gemeente en/of in samenwerking met andere partijen te initiëren.

Centrum Duurzaamheid/ Klimaatadaptatie

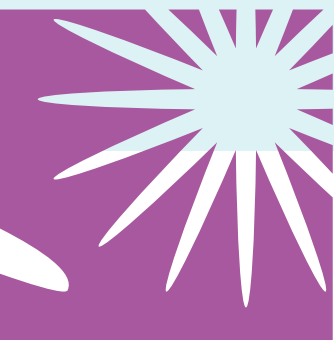
Het nieuwe centrum van het ZNMC moet dé hotspot worden op het gebied van duurzaamheid. Alle lokale initiatieven (Saenz, WeSpark, ZEK, enzovoort) moeten zich bij ons thuis voelen. Er zullen themabijeenkomsten worden georganiseerd en het ZNMC kan het lokale/regionale kenniscentrum worden op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie. Ook gemeentelijke acties, zoals tegelwippen en de Zaanse schoonmaakestafette, kunnen goed vanaf ons centrum beginnen.

Een centrum voor Duurzaamheid en Klimaatadaptatie slaat een brug tussen lokale overheid en inwoners. Zo'n onafhankelijk centrum kan een grote groep (nieuwe) inwoners bereiken en activeren. In ons nieuwe centrum kan een 'community' ontstaan van bewuste inwoners en bedrijven die graag een bijdrage leveren aan een duurzamere, klimaatbestendige stad.

We hebben zelf onvoldoende middelen om een dergelijk centrum van de grond af op te bouwen. Daarom zal nauwe samenwerking met gemeente en het bedrijfsleven van belang zijn.

Gezonde Levensstijl

Ook op het gebied van gezonde levensstijl kan ons nieuwe centrum een belangrijke rol spelen. Het ZNMC besteedt al aandacht aan gezondheid, bijvoorbeeld op de schooltuinen waar kinderen hun eigen groenten verbouwen. Natuur en milieu zijn nauw verbonden aan gezondheid. Zeker in de wijk Poelenburg, waar overgewicht (onder kinderen) een groot probleem is, is het belangrijk om extra aandacht te besteden aan gezonde levensstijl. Dat kan bijvoorbeeld in de educatieve lessen die het ZNMC verzorgt, mogelijk in samenwerking met de GGD, het Sociale Wijkteam en medewerkers van JOGG. Ook met partners van het Pact Poelenburg kan hier in worden samengewerkt.

7. Organisatie

De motivatie van de huidige medewerkers is hoog, iedereen zet zich keihard in voor de missie van het ZNMC. Het ziektecijfer is laag en er is vrijwel uitsluitend natuurlijk verloop van medewerkers. Het is de verwachting dat er in de nabije toekomst geen grote veranderingen plaatsvinden in de omvang van de formatie. In de exploitatiebegroting is een kleine toename opgenomen (met name voor administratieve werkzaamheden). Verder zal het nog belangrijker worden om efficiënt te werken, de samenwerking met cliënten van Odion te intensiveren (bijvoorbeeld als gastheer/-vrouw) en nieuwe vrijwilligers aan te trekken.

Vrienden van

Bezoekers van onze locaties kunnen Vriend van het ZNMC worden. Als Vriend kun je, op dit moment voor 25 euro per jaar, gratis met je hele gezin op onze locaties naar binnen en ontvang je korting op producten en in de horeca. Het aantal vrienden zal de komende jaren sterk groeien omdat een Vriendenpasje steeds meer voordelen biedt. We willen uiteindelijk doorgroeien naar een vast Vriendenbestand van rond de 250.

Partners/ bedrijfsleven

In aanloop naar de realisatie van onze nieuwbouw zijn we druk op zoek naar partners en sponsors. We hopen lokale bedrijven bereid te vinden om zich meerdere jaren aan ons te verbinden. Daarvoor in ruil bieden wij hen dan naamsvermelding in het gebouw, op de website en in onze mailings. Grotere sponsors kunnen jaarlijks gebruikmaken van onze locatie voor eigen activiteiten. Met Forbo is een sponsorcontract afgesloten waarbij een jaarlijkse medewerkersdag tot de tegenprestaties behoort.

Er is inmiddels een folder gemaakt die we aanbieden aan mogelijke partners uit het bedrijfsleven. Zij kunnen een deel van onze inrichting 'adopteren' of een partnerpakket afnemen. Met name in aanloop naar de opening van de nieuwbouw zullen we hier veel aandacht aan besteden.

Sowieso zal het ZNMC de banden met het bedrijfsleven aantrekken. Veel bedrijven hebben affiniteit met onze missie en zullen zich daarom graag met ons willen afficheren. Wij kunnen op onze beurt financiële steun en steun in natura gebruiken. In gezamenlijkheid zijn we beter in staat om onze missie te bereiken.

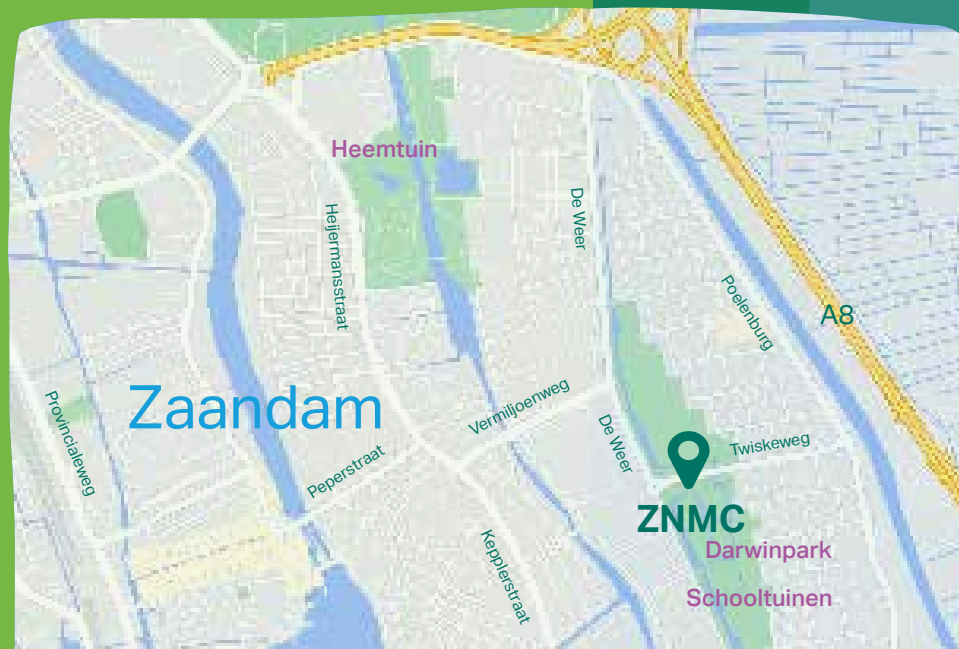
8. Nawoord

De coronacrisis lijkt achter ons te liggen, en nieuwe crises (inflatiecrisis, stikstofcrisis, biodiversiteitscrisis, oorlogen) zijn daarvoor in de plaats gekomen.

Dat zorgt voor veel onzekerheid in de wereld. Prijzen stijgen enorm en er zijn overal tekorten aan personeel en grondstoffen. Dat maakt sommige ambities en ramingen in dit beleidsplan onzeker.

Over één ding kan echter geen onzekerheid bestaan: het Zaanse Natuur & Milieu Centrum is van groot belang voor de Zaanse samenleving in het algemeen en de wijk Poelenburg in het bijzonder. En daar blijven we met z'n allen hard aan werken!

Stadsboerderij
Darwinpark

Natuurspeelplaats
Darwinpark

Schooltuinen

Lescentrum

Natuurmuseum
E. Heimans

Heemtuin